

Liikettä Suomeen

Toimintakykyohjelma

ONGELMA

Liikkumattomuus

uhkaa suomalaisten työ- ja toimintakykyä,
fyysistä ja henkistä kriisinkestävyyttä,
sote-järjestelmän kantokykyä sekä
murentaa koko hyvinvointiyhteiskuntamme perustan.

TILANNE

Liikkumattomuus ja paikallaanolo maksaa
yli 4,7 miljardia euroa/vuosi.

Valtion liikuntabudjetti on
noin 0,15 miljardia euroa/vuosi.

Onko panos–tuotos-suhde kunnossa?

RATKAISU

Käynnistetään
poikkihallinnollinen toimintakykyohjelma,
jolla käännetään liikkumisen mittarit nousuun
vuoteen 2027 mennessä.

JOHTOTASON KOORDINAATIO

Perustetaan valtioneuvostotasoinen **toimintakyvyn edistämisen ministerityöryhmä**, vahvistetaan liikuntapolitiikan koordinaatioelimen toimintaa ja **rahoitetaan poikkihallinnollisen työn koordinaatio**.

Toimintakykyohjelma 2023-2027

Tulevan hallituksen kärkihankkeeksi

Suomalaisten toimintakyvyn ja fyysisen aktiivisuuden lisääminen tulee asettaa tulevan hallitusohjelman kärkihankkeeksi, esittävät Suomen Olympiakomitea, Finlands Svenska Idrott, Liikunnan Aluejärjestöt ja Suomen Työväen Urheiluliitto.

MIKSI

Kärkihankkeella torjutaan liikkumattomuutta, joka uhkaa kansanterveyttä ja kansantaloutta. Liikkumattomuuskriisissä vaarassa on tulevaisuuden työ- ja toimintakykymme, niin fyysinen kuin henkinen hyvinvointimme. Kriisin hintalappu kasvaa jatkuvasti. Suomi tarvitsee siksi ryhtiliikkeen liikkumattomuuden ratkaisemiseksi.

MITÄ

Toimintakykyohjelmaa varten hallitusohjelmaan tarvitaan **200 miljoonan euron vuosittainen investointi**.

MITEN

Toimintakykyohjelma tulee toteuttaa **poikkihallinnollisesti** eri ministeriöiden hallinnonaloilla. Mukana ohjelmassa tulee olla ainakin opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, puolustusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Jotta liikettä ja liikunnallista elämäntapaa voidaan edistää, tulee toimia yhteiseen suuntaan vaikuttavasti ja poikkihallinnollisesti.

Toimintakykyohjelma 2023-2027

Esimerkkejä tarvittavista toimista

1 Lasten ja nuorten liikkeen lisääminen

- ✓ Yhdenvertainen harrastusmahdollisuus jokaisen koulupäivän jälkeen
- ✓ Koko koulupäivän liikunnallistaminen: yksi liikuntatunti lisää, välituntiliikunnan lisääminen ja oppituntien toiminnallisuus
- ✓ Harrastussetelit toisen asteen ja korkea-asteen opiskelijoille
- ✓ Päiväkotien ja koulujen pihojen liikunnallistaminen

2 Liikkumista edistävä elinympäristö

- ✓ Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen
- ✓ Ulkoilun ja luontoliikunnan edistäminen
- ✓ Liikkumista ja esteettömyyttä edistävä kaavoitus ja liikennesuunnittelu
- ✓ Liikkumisvaikutusten arviointi päätöksenteossa

Tuloksiin tähtäävä koordinoitu
poikkihallinnollinen ja ilmiöpohjainen
kärkihanke

3 Läheltä löytyvät palvelut

- ✓ Elinvoimaiset ja vastuullisesti toimivat urheiluseurat ja liikunta-alan yritykset
- ✓ Liikuntapaikkojen lisääminen ja kunnostaminen sekä esteettömyyden ja energiatehokkuuden vahvistaminen
- ✓ Liikuntaneuvonnan palveluketjujen vahvistaminen

4 Kokeiluja ja innovaatiota liikuntakäyttämisen muuttamiseksi

- ✓ Liikkumista kannustava ja liikuntaa edistävä verotus
- ✓ Sovellusten ja uuden teknologian hyödyntäminen
- ✓ Liikunnan ja urheilun mielenterveysstrategia

Toimintakykyohjelma 2023-2027

Tarvittavia investointeja

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	LVM
Jokaiselle peruskoululaiselle liikuntaharrastus jokaisen koulupäivän jälkeen	OKM
Harrastusetelit toisen asteen ja korkea-asteen opiskelijoille	OKM
Yksi liikuntatunti lisää kouluviikkoon ja välituntiliikunnan lisääminen	OKM
Liikuntapaikkarakentamisen korjausvelan pienentäminen sekä päiväkotien ja koulujen pihojen liikunnallistaminen	OKM
Liikkuvat-ohjelmien vakiinnuttaminen eri elämäntilanteiden vaiheisiin	OKM/STM
Kutsuntoihin osallistuvien, varusmiesten ja reserviläisten fyysisen kunnon edistäminen	PLM
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä liikuntaneuvonnan palveluketjun vahvistaminen	STM
Liikunnan ja urheilun mielenterveysstrategian käynnistäminen	STM
Liikunnan edistäminen osana työkyvyn ja työllistymisen tukemista ja nuorten ohjaamo- ja työpajatoimintaa	TEM
Ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön edistäminen ja lähivirkistysalueiden avustukset kunnille	YM/MMM
Toimintakykyohjelman koordinaatio	
+ Liikunnan ja urheilun lahjoitusten verovähennysoikeus	VM
+ Liikuntapalveluiden arvonnalisäverokannan yhtenäistäminen	VM
+ Liikkumiseen kannustavan verotuksen selvittäminen ja käyttöönotto	VM
+ Nostetaan hyvinvointialueiden hyte-kerroin 3 %:iin ja ohjataan hyte-rahaa liikkumisen edistämiseen	VM

Toimintakykyohjelma 2023–2027

Esimerkkejä tarvittavista investoinneista

HARRASTAMINEN (+45 M€)

mm. jokaiselle peruskoululaiselle liikuntaharrastus koulupäivän jälkeen, harrastussetelit toisen asteen ja korkea-asteen opiskelijoille

HYVINVOINTI JA TERVEYS (+20 M€)

mm. hyvinvointialueiden hyte-kerroin 3 %:iin, liikuntaneuvonnan palveluketjun vahvistaminen, liikunnan ja urheilun mielenterveysstrategian käynnistäminen

MAANPUOLUSTUS (+10 M€)

mm. kutsuntoihin osallistuvien, varusmiesten ja reserviläisten fyysisen kunnon edistäminen

KOULUTUS JA KASVATUS (+25 M€)

mm. yksi liikuntatunti lisää kouluviikkoon, välituntiliikunnan lisääminen

LIIKUTTAVA ELINYMPÄRISTÖ (+75 M€)

mm. kävelyn ja pyöräilyn edistäminen, liikuntapaikkarakentamisen korjausvelan pienentäminen sekä päiväkotien ja koulujen pihojen liikunnallistaminen, ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön edistäminen ja lähivirkistysalueiden avustukset kunnille

ILMIÖPOHJAINEN JOHTAMINEN (+0,15 M€)

Toimintakykyohjelman toimien koordinaatio, valtioneuvostotasoinen toimintakyvyn edistämisen ministerityöryhmä, LIPOKO:n toiminnan vahvistaminen

TYÖELÄMÄ (+10 M€)

mm. liikkeen lisääminen työpäiviin, liikunnan edistäminen osana työkyvyn ja työllistymisen tukemista ja nuorten ohjaamo- ja työpajatoimintaa

POIKKIHALLINNOLLINEN LIIKKEEN EDISTÄMINEN (+15 M€)

mm. Liikkuvat-ohjelmien vakiinnuttaminen eri elämäntilanteiden vaiheisiin

TALOUSOHJAUS

mm. ilmiöpohjainen budjetointi, liikkumiseen kannustavan verotuksen selvittäminen ja käyttöönotto, liikunnan ja urheilun lahjoitusten verovähennysoikeus ja liikuntapalveluiden arvonlisäverokannan yhtenäistäminen